

Dosarul nr. 3r-240/19

Prima instanță: Judecătoria Criuleni sediul Central (jud. R.Țurcan)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.A.Bostan, A.Pahopol, V.Negru)

DECIZIE

11 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Valeriu Racu,

în cauza de contencios administrativ, la demersul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Ustia nr. 15/14 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 și validarea mandatului de primar, și contestația depusă de Valeriu Racu cu privire la renumărarea voturilor, împotriva încheierii din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Racu,

c o n s t a t ă:

La 23 octombrie 2019 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Ustia nr. 15/14 a înaintat instanței de judecată demersul cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 și validarea mandatului primarului satului Ustia, raionul Dubăsari.

La 24 octombrie 2019, președintele Organizației teritoriale Dubăsari a Partidului Liberal, Valeriu Racu, a depus contestație în temeiul art. 65 din Codul electoral cu privire la renumărarea voturilor acumulate în urma alegerilor locale din satul Ustia, raionul Dubăsari, în cadrul scrutinului electoral desfășurat la 20 octombrie 2019.

Prin încheierea din 25 octombrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central a fost conexată cauza de contencios administrativ intentată la demersul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Ustia nr. 15/14 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 și validarea mandatului de primar cu contestația depusă de Valeriu Racu cu privire la renumărarea voturilor.

Prin hotărârea din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată contestația depusă de Valeriu Racu; s-a confirmat legalitatea alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 la funcția de primar din Circumscripția Electorală nr. 15/14 din satul Ustia, r. Dubăsari; s-a validat mandatul primarului satului Ustia raionul Dubăsari, Verdeș Maxim. Hotărârea s-a remis Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale nr. 15/14 Ustia, raionul Dubăsari.

La data de 2 noiembrie 2019, Valeriu Racu președintele Organizației teritoriale Dubăsari a Partidului Liberal a depus cerere de apel nemotivată prin care a solicitat admiterea contestației cu dispunerea renumărării voturilor.

Prin încheierea din 4 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a stabilit lui Valeriu Racu, președinte al Organizației teritoriale Dubăsari a Partidului Liberal termen până la data de 4 noiembrie 2019, ora 16.00 pentru prezentarea apelului motivat. S-a explicat că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, apelul va fi declarat inadmisibil din oficiu.

Prin încheierea din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Valeriu Racu, președinte al Organizației teritoriale Dubăsari a Partidului Liberal.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, prin încheierea din 4 noiembrie 2019, apelantului s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat până la 4 noiembrie 2019, ora 16.00, în Secția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău în corespundere cu cerințele prevăzute la art. 233 alin (1) și (2) și art. 234 alin. (1) Cod administrativ. A fost explicat că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile statuate în termenul stabilit, în temeiul art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) și f) Cod administrativ, apelul va fi declarat inadmisibil din oficiu.

Încheierea a fost comunicată părții apelante la adresele de e-mail liberal@pl.md și roviv@yahoo.es, la ora 11:41.

La data de 4 noiembrie 2019, ora 16:09, partea apelantă a expediat la adresa de e-mail a grefierului mesajul „Bună ziua, vă expediem puțin mai târziu hotărârea noastră”. La ora 17:44 a depus motivarea apelului cu mențiunea „din motive obiective nu a putut să transmită până la ora 16:00”.

Instanța de apel a menționat că, partea apelantă, nici în cererea de apel și nici în cadrul ședinței instanței de apel nu a solicitat repunerea în termenul de înlăturare a incidentelor procesuale.

La 6 noiembrie 2019, Valeriu Racu a depus recurs împotriva încheierii din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, din lipsă de timp și a mijloacelor tehnice necesare a transmis apelul motivat la ora 17:44.

A solicitat Valeriu Racu admiterea cererii de recurs, anularea încheierii din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu admiterea contestației privind renumărarea voturilor.

La data de 11 noiembrie 2019, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Ustia nr. 15/14 a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de către Valeriu Racu ca fiind neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 5 noiembrie 2019.

Astfel, recursul depus la 6 noiembrie 2019 de către Valeriu Racu, este în termen.

Articolul 195 din Codul administrativ prevede că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a anula încheierea instanței de apel și de a restitui cauza în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 2 noiembrie 2019, președintele Organizației teritoriale Dubăsari a Partidului Liberal, Racu Valeriu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Prin încheierea din 4 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 235 Cod administrativ, s-a stabilit lui Valeriu Racu termen de până la 4 noiembrie 2019, ora 16.00 pentru prezentarea motivării apelului. Copia încheierii a fost expediată prin intermediul poștei electronice la data de 4 noiembrie 2019, ora 12.47 (f.d.42).

Conform art. 233 alin. (1) Cod administrativ, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211 alin.(1) lit.a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

Conform art. 235 din Codul administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

La data de 4 noiembrie 2019, ora 16.09, Valeriu Racu a comunicat instanței de apel următorul mesaj „Bună ziua! Vă expediem puțin mai târziu hotărârea noastră”, iar la ora 17:44, a expediat în adresa instanței de apel, motivarea apelului.

Prin încheierea din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul declarat de președintele Organizației teritoriale a Partidului Liberal, Valeriu Racu, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 73 alin. (4) din Codul electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, iar contestațiile împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatelor se examinează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea legalității și validarea mandatelor.

Potrivit alin. (7) al aceluiași articol, contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.

În conformitate cu art. 74 alin. (7) din Codul electoral, apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.

Conform art. 236 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, sancțiunea procedurală de declarare a apelului ca inadmisibil survine doar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost înregistrată în Curtea de Apel Chișinău la data de 3 noiembrie 2019, ora 12:28 (f.d.36).

A doua zi după înregistrarea dosarului, la 4 noiembrie 2019 instanța de apel a emis încheierea prin care a stabilit termen de până la 4 noiembrie 2019, ora 16:00 pentru prezentarea motivării apelului (f.d.38-40). Această încheiere a fost expediată apelantului la adresa de e-mail roviv@yahoo.es la ora 11:41 și la adresa de e-mail liberal@pl.md la ora 12:47.

Respectiv, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, termenul acordat de către instanța de apel de până la ora 16.00, 3 ore și 13 minute este unul insuficient. Or, pentru înlăturarea neajunsurilor depistate la faza verificării condițiilor de admisibilitate a cererii de apel, de către instanța de apel urma a fi acordat un termen rezonabil pentru ca apelantul să aibă posibilitatea reală de a se încadra în acest termen.

Astfel, în aceeași zi la ora 16:09, apelantul a comunicat instanței de apel despre expedierea mai târzie a motivării apelului și care a fost expediat la ora 17.44 (f.d.43, 44-48).

Mai mult, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, care a avut loc în următoarea zi la 5 noiembrie 2019, ora 16:39, Valeriu Racu a comunicat instanței despre nedepunerea motivată a apelului în termenul acordat din motive tehnice.

În acest context se menționează prevederile art. 219 alin. (4) din Codul administrativ, conform căruia instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Respectiv, ținând cont de rolul activ a instanței de judecată, aceasta urma să pună în discuție posibilitatea repunerii în termen.

Instanța de recurs constată că, motivarea apelului a fost depusă cu o zi înainte până la pronunțarea încheierii din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Valeriu Racu.

Însă, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului denotă că riscul unei greșeli făcute de o autoritate de stat trebuie să fie suportat de stat, iar erorile nu trebuie să fie remediate pe seama persoanei în cauză (a se vedea *Platakou vs. Grecia*, 11 ianuarie 2001, parag. 39;

Freitag vs. Germania, 19 iulie 2007, parag. 41; Šimecki vs. Croația, 30 aprilie 2014, parag. 46; Čakarevic vs. Croația, 28 aprilie 2018, parag. 80).

În toate aceste cazuri, reclamanții au fost sancționați procedural pentru erorile făcute de organele statului, pentru care nu ar fi trebuit să-și asume nicio responsabilitate.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a anula încheierea din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru examinarea apelului depus de Valeriu Racu împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) și alin. (2) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Valeriu Racu.

Se casează încheierea din 5 noiembrie 2019 a Curții de Ape Chișinău și se remite cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel depusă de Valeriu Racu împotriva hotărârii din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu